

Dodatek k sylabům:

Tabulka vývoje vybraných funkcí

Zpracoval Jiří Dan

Hrubá motorika a udržování rovnováhy (statomotorika)

5. měsíc gravidity - matka vnímá pohyby plodu

do narození - reflexní činnost (mimovolní, stereotypní odpovědi na specifické podněty)

Narození

0;1 novorozenecké reflexy

0;2 na krátkou dobu ležíc na břišku zvedá hlavu

0;3 ležíc na břišku pohybuje hlavou
s pomocí paží zvedá hlavičku

0;5 zvedá hlavu ležíc na zádech

0;6 sedí po posazení s cizí pomocí

0;7 obrací se ze zad na bříško

0;8 sedí pevně po posazení bez cizí pomoci
obrací se z bříška na záda
s pomocí stojí

0;9 sedí bez opory, leze na bříšku

0;10 samostatně se posadí, leze

0;11 postaví se s oporou o nábytek

1;0 bez pomoci se postaví, stojí krátkou dobu, udělá 1. krok

1;1 jde, drží se za ruku, resp. se přidržuje

1;3 samostatně jde, volně stojí, po schodech se škrábe dolů tam a zpět

1;5 jde pozpátku

1;6 jde do schodů, přidržuje se (dětský krok)

2;0 jde ze schodů, přidržuje se (dětský krok)

2;2 1 vteřinu stojí na jedné noze, jde po schodech nahoru

2;3 jezdí na trojkolce

2;7 jde po schodech dolů

3;0 jde po schodech nahoru a dolů (střídá obě nohy)

3;8 5 vteřin stojí na jedné noze

3;9 poskakuje po jedné noze

4;9 10 vteřin stojí na jedné noze

5;3 chytá hozený míč

Jemná motorika (obzvláště motorika ruky, grafomotorika a motorika úst)

Narození

- 0;1 úchopový reflex, polykací a sací reflex
- 0;2 počínající mimická hra
koordinace očních pohybů
- 0;3 fixuje předmět očima a sleduje ho
- 0;4 přechod k aktivnímu uchopování
pohybuje s předměty, které mu dáme do ruky
počátek přijímání potravy lžící
- 0;4-0;7 koordinace oko - ruka
- 0;5 uchopování celou dlaní a nataženým palcem (např. chrastítka)
- 0;6 rukou si dává předměty k ústům
- 0;7 pije z podaného hrnku, olíže do čista lžící
- 0;9 úchop palec-dlaň, samo drží láhev
předání předmětu z jedné ruky do druhé
- 0;10 opozice palce a ukazováku (pinzetový úchop)
- 0;11 počátek volního kousání a žvýkání
- 1;0 přežvykuje pevnou stravu
- 1;0 - 1;6 dosahuje volního uchopování
- 1;1 ovládá ruce
- 1;3 spontánní čárání, staví věž ze dvou kostek
- 1;4 obrací listy knihy
- 1;5 čará kruh
- 1;6 staví věž ze 4 kostek
samostatně jí lžící a pije z hrnku
- 1;8 otevře zdrhovadlo (zip)
- 1;9 s pomocí si umyje a usuší ruce
- 1;10 rozšroubuje dózu, cukřenku
- 1;11 navléká velké perly
- 2;1 palec směřuje vpřed vzhůru při držení tužky
kreslí svislé čáry
- 2;2 užívá kliku u dveří
- 2;3 hází balon nad hlavu

- 2;9 čárání s významem
- 3;1 stříhá nůžkami
- 3;3 zapne si knoflíky
- 3;4 samostatně si čistí zuby a kloktá
- 3;5 samostatně si umyje a usuší ruce
- 3;6 kreslí kruh podle předlohy
- 3;8 otáčí klíčem (ve dveřích nebo hračce)
- 3;9 kreslí hlavonožce
- 4;0 kreslí kříž podle předlohy
- 4;9 kreslí domy
- 5;0 kreslí čtverec podle předlohy
- 5;6 "napíše" podle předlohy jednoduchá slova

Vývoj systému regulujícího slyšení

Narození

- 0;1 reflexní slyšení: reakce křikem při hlasitém hluku
- 0;2 pozornost při akustických podnětech, naslouchání
- 0;3 otáčení hlavy ve směru zdroje zvuku
- 0;4 hledá zvuk - pohybuje hlavou a očima
uklidnění při hlasech a hudbě
- 0;5 rozlišování zvuků příjemných (známé hlasy, smích, hudba, zvony) a zvuků nepříjemných
- 0;7 zdokonalení hledání zdroje zvuku
lokalizace tónu mimo oblast obličeje pomocí otáčení hlavy a pohledu
- 0;8 napodobí hluky (např. klepání, kvičení gumové panenky)
- 0;10 zpozorní při známých slovech
- 1;0 uposlechne jednoduché pokyny (dej mi míč) a zákazy (ne)
- 1;2 reaguje na jméno, rozhovory v okolí, zpěv, tikot hodin
- 1;5 zpěv tónů
- 1;6 na vyžádání opakuje jednotlivé slovo (3 slabiky)
- 1;8 ukáže jmenované části těla
ukáže 4 jmenované věci
- 2;9 opakuje 4 slabiky
- 2;10 ukazuje činnost na obrázku
- 3;6 opakuje šestislabičnou větu nebo 2 čísla
- 4;6 opakuje osmislabičnou větu nebo 3 čísla
- 5;6 opakuje desetislabičnou větu nebo 4 čísla

Vývoj systému regulujícího řeč

Narození

- 0;1 reflexní křik novorozence (1.-6. týden)
- 0;2 směřovaný křik, volání, emocionální křik (5.-7. týden)
- 0;3 broukání
- 0;5 slabiky, izolované zvuky
- 0;7 žvatlání
- 0;8 počínající porozumění slovům
- 0;9 žvatlání, napodobování
- 0;10 narůstající porozumění slovům
- 1;0 počátky řeči
- 1;6 jednoslovná věta
- 2;0 uvádí křestní jméno
  - 1. věk otázek (Otázky "Co?")
  - dvou- a víceslovná věta (plynulejší užití vět)
  - užívá "ano", pochopení pojmenovací funkce slov
- 2;1 užití "já" a "můj", otázky "kde?"
- 2;8 užívání futura pomocí adverbálních přívlastků (pojedu teď), otázky "kdy?"
  - počínající flexe (skloňování, časování)
  - přibývající vytváření pojmů
  - časová adverbia prézenta (teď)
- 2;9 uvádí jméno a příjmení
- 3;0 užívání plurálu
- 3;2 počínající 2. věk otázek (otázky "proč?")
  - užívání "ty" a "tvůj"
- 3;3 uvádí protiklady (malý-velký)
- 3;6 užívání minulého času
- 3;7 užívání všech slovních druhů
- 4;0 užívání hlavních a vedlejších vět
  - stadium intelektualizace řeči
- 4;6 užívání podmiňovacího způsobu
- 4;9 užívání budoucího času (až budu velká, budu chodit do školy)
- 5;0 ovládnutí artikulace (pražský), větné skladby a flexe

Vývoj kognitivních schopností

Narození

Stadium senzorio-motorické

- 0;1 reflexní chování, vnímání světlosti
- 0;2 poznání tvarů
- 0;3 fixování předmětů, sleduje známé předměty
- 0;4 rozlišuje lidské obličeje od předmětů
- 0;5 koordinace vizuálních a uchopovacích schémat
- 0;7 pochopení konstantnosti velikosti předmětů
znovu rozpozná známé osoby
- 0;8 pochopení stálosti objektu
- 0;10 pochopení konstantnosti tvaru
- 0;11 poznání vlastního obrazu v zrcadle
- 1;0 pochopení konstantnosti velikosti známých osob
- 1;2 vzrůstající poznání vlastní identity
- 1;3 pochopení množství 1
stadium předpojmového myšlení
- 2;3 vložení kruhu, čtverce, trojúhelníku do matrice
- 2;10 znova rozpozná známá místa
- 3;1 navzájem přiřadí základní barvy
- 3;6 simultánní pochopení množství 2
- 3;9 vložení komplikovaných tvarů do matrice
stadium názorného myšlení
- 4;6 simultánní pochopení množství 3
- 4;7 udává své pohlaví
- 5;0 znalost dnů v týdnu a ročních dob (neuspořádaně)
- 5;6 simultánní pochopení množství 4

----oOo----

Dan XI/2000